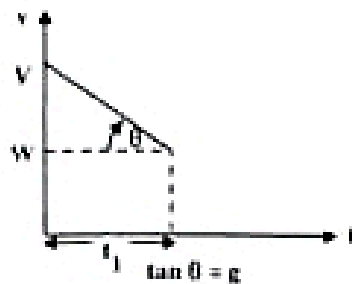

૬૧. (a) (i) $0 \leq t \leq t_1$ ગાંઠોડા સમયે.

$$(a_1^{\text{સ}} E) = \uparrow U : (a_1^{\text{સ}} E) = 0$$

$$(P^{\text{સ}} a_1) = \uparrow V : (P^{\text{સ}} E) = \downarrow g$$

$$\tan \theta = \frac{V \cdot W}{t_1} \rightarrow t_1 = \frac{V \cdot W}{g} \therefore W = V \cdot g t_1$$

(ii) $t_1 \leq t \leq t_2$ ગાંઠોડા સમયે.

$$(P^{\text{સ}} E) = \downarrow g : (Q^{\text{સ}} E) = \downarrow g$$

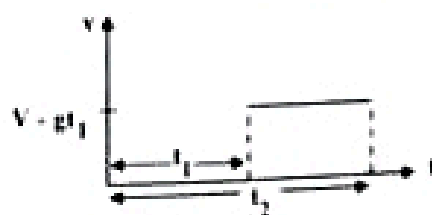
$$(Q^{\text{સ}} P) = (Q^{\text{સ}} E) + (E^{\text{સ}} P)$$

$$= \downarrow g + \uparrow g = 0$$

$$\therefore (Q^{\text{સ}} P) \text{ શોભાઈ નહીં. } (Q^{\text{સ}} P) = \uparrow (V - g t_1)$$

$$t = t_1 \text{ સમયે.}$$

$$(P^{\text{સ}} Q) = (P^{\text{સ}} E) = -m(V + W)t_1 \\ = -m(V + V - g t_1)t_1$$

$$t = t_1 \text{ સમયે.}$$

$$(Q^{\text{સ}} P) = (Q^{\text{સ}} a_1) + (a_1^{\text{સ}} P) \\ = \uparrow V + \downarrow W \\ = \uparrow V \cdot W = \uparrow V \cdot (V - g t_1) \\ = \uparrow g t_1$$

$$t_2 - t_1 \text{ સમયે } \vec{r} \text{ સંબંધિત } = g t_1 (t_2 - t_1)$$

$$t = t_2 \text{ એ } P \text{ એ } Q \text{ સંબંધિત સ્થળાંતર નહીં.}$$

$$\text{એટલે } (Q^{\text{સ}} P) = 0 \text{ એ } PR = 0$$

$$g t_1 (t_2 - t_1) = \frac{1}{2} (2V - 2g t_1) t_1 = 0$$

$$g t_1 (t_2 - t_1) = \frac{1}{2} (2V - g t_1)$$

$$t_2 - t_1 = \frac{1}{2g} (2V - g t_1) (t_2 + t_1 \text{ સંબંધિત})$$

$$t_2 = \frac{V}{g} + \frac{t_1}{2} + t_1$$

$$= \frac{V}{g} + \frac{t_1}{2}$$

$$t = t_2 \text{ એ.}$$

$$(Q^{\text{સ}} E) = U + V - g (t_2 - t_1)$$

$$= U + V - g \left(\frac{V}{g} + \frac{t_1}{2} - t_1 \right)$$

$$= U + \frac{g t_1}{2}$$

$$(P^{\text{સ}} E) = (P^{\text{સ}} Q) + (Q^{\text{સ}} E)$$

$$= -g t_1 + U + \frac{g t_1}{2}$$

$$= U - \frac{g t_1}{2}$$

$$(b) (a_1^{\text{સ}} E) = 0 : (a_1^{\text{સ}} E) = \uparrow V$$

$$(a_1^{\text{સ}} a_1) = (a_1^{\text{સ}} E) + (E^{\text{સ}} a_1)$$

$$= u + \downarrow v$$

$$= \downarrow v + u$$

$$= \overrightarrow{PQ} + \overrightarrow{QR}$$

$$= \overrightarrow{PR}$$

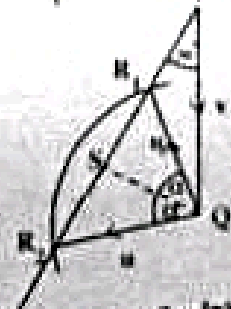
Q પોઈન્ટ પર t સમયે u થી v ($u < v < 2u$) સંબંધિત P તરફ g સંબંધિત R_1 એ R_2 તરફથી Q સંબંધિત થઈ. એ સમયે સંબંધિત QR_1 એ QR_2 સંબંધિત થઈ સંબંધિત થઈ.

એ સમયે Q થી R_1 સંબંધિત $R_1 \hat{Q} R_2 = 2\alpha$ એ.

$$\text{એટલે } \alpha \cos \alpha = \frac{V \sin \alpha}{u} \Rightarrow \frac{V}{2u} \text{ એ.}$$

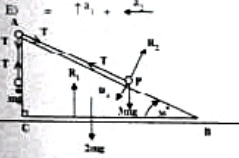
તેથી Q થી R_1 સંબંધિત R_1 એ t_1 એ t_2 એ.

$$t_1 = \frac{d}{PR_1} \text{ એ } t_2 = \frac{d}{PR_2} \text{ એ.}$$

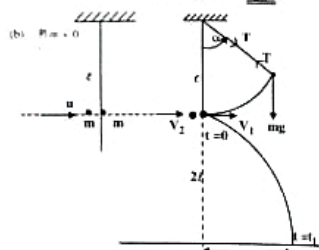
$$\begin{aligned} \text{පහළ භ්‍රමණය } v_1, v_2 &= \frac{d}{PR_1} - \frac{d}{PR_2} \\ &= d \left(\frac{PR_2 - PR_1}{PR_1 PR_2} \right) \\ &= d \frac{(PS + SR_1) - (PS - SR_2)}{(PS - SR_1)(PS + SR_2)} \\ &= \frac{d \cdot 2SR_2}{PS^2 - SR_1^2} \\ (\because SR_1 &= SR_2 \text{ වැඩිවේ}) \\ v_1 - v_2 &= \frac{2d \sqrt{u^2 - (v/2)^2}}{(v \sqrt{3/2})^2 - (u^2 - (v/2)^2)} \\ &= \frac{2d \sqrt{4u^2 - v^2}}{4(3v^2 - 4u^2 + v^2)} \\ &= \frac{d \sqrt{4u^2 - v^2}}{v^2 - u^2} \end{aligned}$$

02. (a) (P ධ) = $\frac{a_1}{\cos \theta}$
(Q ධ) = $\frac{a_2}{\sin \theta}$
(ධ E) = $\frac{a_1}{\sin \theta} + \frac{a_2}{\cos \theta}$
(P E) = $\frac{a_1}{\cos \theta} - \frac{a_2}{\sin \theta}$
(Q E) = $\frac{a_1}{\sin \theta} - \frac{a_2}{\cos \theta}$

$E = mg$ පොදුවේ
↑ Q: $T + mg = ma_1 \rightarrow$ ①
△ P: $3mg \sin 30^\circ - T = 3m(a_1 - a_2 \cos 30^\circ) \rightarrow$ ②
← පද්ධතය: 0 = $2ma_1 + ma_2 + 3m(a_2 - a_1 \cos 30^\circ) \rightarrow$ ③
① + ③ $\frac{mg}{2} = 4a_1 - 3a_2 \frac{\sqrt{3}}{2} \rightarrow$ ④
② x ③ 0 = $6a_1 - 3a_2 \frac{\sqrt{3}}{2} \rightarrow$ ⑤
⑤ x ④ $a_1 = \frac{4a_2}{\sqrt{3}}$

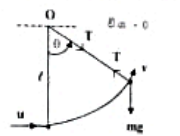
④ x ⑤ $\frac{g}{2} = 4 \times \frac{4a_2}{\sqrt{3}} - \frac{3\sqrt{3}a_2}{2}$
 $\sqrt{3}g = 32a_2 - 9a_2$
 $a_2 = \frac{\sqrt{3}g}{23}$
 $\therefore a_1 = \frac{4}{\sqrt{3}} \times \frac{\sqrt{3}g}{23} = \frac{4g}{23}$
 $T = mg + \frac{4mg}{23} = \frac{27mg}{23}$

සටහන හා අංක 0 අතර පැවැති සලකුණු. ඉහත සඳහන් සෑදීමෙන් පසුව ගණනය කළයුතු නිසැකව පවතී.
 $\vec{u} = u\hat{i} + v\hat{j}$
එවිට පවතින චරිතයෙන් නිසැකව පවතී.
 $u = v_1 \cdot v_2$
① හා ② විසඳීමෙන්
 $v_1 = \frac{u}{2}(1+c)$ හා $v_2 = \frac{u}{2}(1-c)$
අංක 0 චලනය කරන $S = ut + \frac{1}{2}at^2$ පොදුවේ
 $\rightarrow \frac{f}{2} = v_1 t \rightarrow$ ③
 $\frac{f}{2} = \frac{1}{2}gt_1^2 \rightarrow$ ④
 t_1 අග්‍රයේ සිටීමෙන් $16v_1^2 = g^2 t^2 \rightarrow$ ⑤
සටහන කරන සෑදීම නිසැකව පවතී.
 $\frac{1}{2}mv_1^2 - mg\ell = 0 - mg\ell \cos \alpha$
 $\frac{v_1^2}{2} = 2g\ell(1 - \cos \alpha) \rightarrow$ ⑥
③ x ⑥ $\frac{g}{16v_1^2} = \frac{2g\ell(1 - \cos \alpha)}{g\ell}$

$$\begin{aligned} \Rightarrow \frac{v_1^2}{v_2^2} &= 32 \times 2 \sin^2 \frac{\alpha}{2} \\ \frac{v_1}{v_2} &= \frac{1+c}{1-c} \text{ වැඩිවේ } \frac{(1+c)^2}{(1-c)^2} \\ &= 64 \sin^2 \frac{\alpha}{2} \\ \Rightarrow \frac{1+c}{1-c} &= 8 \sin \frac{\alpha}{2} \quad (0 < \alpha < \pi \text{ සිට}) \\ \therefore c &= \frac{8 \sin \frac{\alpha}{2} - 1}{8 \sin \frac{\alpha}{2} + 1} \end{aligned}$$

03. අංක 0 චලනය කරන සෑදීම නිසැකව පවතී.

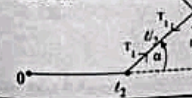

$\frac{1}{2}mv^2 - mg\ell = \frac{1}{2}mv^2 - mg\ell \cos \theta$
 $v^2 = u^2 - 2g\ell(1 - \cos \theta) \rightarrow$ ①
 $E = mg$ පොදුවේ
 $T - mg \cos \theta = m \frac{v^2}{\ell} \rightarrow$ ②
අන්තර්ගතයෙන්
① $1 = mg \cos \theta + \frac{m}{\ell}(u^2 - 2g\ell + 2g\ell \cos \theta)$
 $= \frac{m}{\ell}(u^2 - 2g\ell + 3g\ell \cos \theta)$
 $T = m(3g \cos \theta - 2g + \frac{u^2}{\ell})$

(ii) අංක 0 යටතේ 0 සිට 0.000000 දක්වා පමණි.

$\theta = \frac{\pi}{2}$ වන විට $v \geq 0$ විය යුතුය.
① x ② $2g\ell \geq 0 \Rightarrow u^2 \geq 2g\ell$
 $\therefore$ අවම $u = \sqrt{2g\ell}$

(iii) α හි භූමිකාව නිසැකව පවතී. අන්තර්ගතයෙන්

අංක 0 චලනය කරන සෑදීම නිසැකව පවතී.

$\frac{1}{2}m(u^2 - 2g\ell) + 0 = \frac{1}{2}mv^2 + mg\ell \sin \alpha$
 $u^2 - 2g\ell = v^2 + 2g\ell \sin \alpha$
 $v^2 = u^2 - 2g\ell - 2g\ell \sin \alpha$
 $E = mg$ පොදුවේ
 $T_1 + mg \sin \alpha = \frac{mv^2}{\ell}$
 $T_1 = \frac{2m}{\ell}(u^2 - 2g\ell - g\ell \sin \alpha) - mg \sin \alpha$

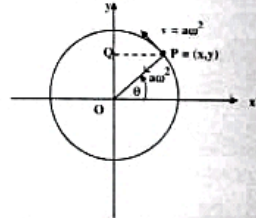
සෑදීමෙන් පසුව පොදුවේ $T_1 = 0$

$\Rightarrow \frac{2m}{\ell}(u^2 - 2g\ell - g\ell \sin \alpha) - mg \sin \alpha = 0$
 $2u^2 - 4g\ell - 2g\ell \sin \alpha - g\ell \sin \alpha = 0$
 $\sin \alpha = \frac{2u^2 - 4g\ell}{3g\ell}$ වේ.
 $0 < \sin \alpha < 1$ සිට
 $0 < \frac{2u^2 - 4g\ell}{3g\ell} < 1 \Rightarrow 2g\ell < u^2 < \frac{7g\ell}{2}$

04. OQ = $a \sin \theta$

$\therefore y = a \sin \theta \rightarrow$ ①

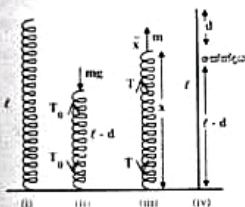
විකේතයෙන් අවකලනය කරමු.

$\dot{y} = a \cos \theta \cdot \dot{\theta} = a \omega \cos \theta$
 $\therefore \ddot{y} = -a\omega^2 \sin \theta \quad (\because \dot{\theta} = \omega, \ddot{\theta} = \frac{d\omega}{dt} = a)$
 $\ddot{y} = -\omega^2 y$ (① x ②)
එවිට $-4 \leq y \leq 4$ වේ.

පි.පී. y අක්ෂය මත ප්‍රත්‍යක්ෂණය වන Q, සරල අඟුරුවකි.
පරික්ෂේයය වෙයි.

සාදාරණය = $\frac{2\pi}{\omega}$ වේ.

(iii) වන මාරුවට අඟුරු සම්පූර්ණ විසිරීමේ දී,

$$T_0 = mg \quad \text{--- (i)}$$

$$\text{පසුපස } T_0 = \frac{\lambda d}{l} \quad \text{--- (ii)}$$

(ප්‍රත්‍යක්ෂණය වන විට λ නම්)

$$\therefore mg = \frac{\lambda d}{l} \Rightarrow \frac{\lambda}{l} = \frac{mg}{d}$$

(iii) වන මාරුවට අඟුරු,

$$T = \frac{\lambda(f-x)}{l} = \frac{mg}{d}(f-x)$$

$$F = mg \text{ වෙද්දී, } T - mg = ma$$

$$\frac{\lambda}{d}(f-x) - mg = ma$$

$$\frac{\lambda}{d}(f-x-d) = a$$

සමතුලිත තත්ත්වයේ $x = 0$ වන විට $x = f - d$ වේ. එනම් m
අඟුරු ප්‍රත්‍යක්ෂණය වන අවස්ථාවේ සම්පූර්ණ විසිරීමේ දී.

විස්තරය සෙවීම.

විස්තරය a දී, පසුපසට සිට අඟුරු l කලකින් දී
විස්තරය y දී නම්,

$$v^2 = u^2 + 2as$$

අඟුරු ආරම්භක වේගය h දක්වා වැඩිවීමේ දී ලබා ගන්නා

ප්‍රවේගය v_1 නම්, $v_1^2 = 2gh$ වේ.

$$y = d \text{ වේ. } v = v_1 \text{ වේ.}$$

$$2gh = \frac{u^2}{d}(a^2 + d^2) \Rightarrow a^2 = 2dh + d^2$$

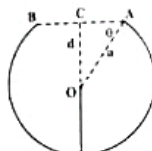
$\therefore$ අඟුරු, විස්තරය $a = \sqrt{2dh + d^2}$ වන සරල අඟුරුවක
පරික්ෂේයය වෙයි.

සමතුලිත තත්ත්වයේ දී,

(iv) මාරුවට අඟුරු,

$$d \leq a \text{ වන විට,}$$

$$f \geq a + d \text{ වන විට,}$$

ප්‍රත්‍යක්ෂණය වන අවස්ථාවේ, අඟුරු අසීමිතවරාමයක් සිට (ප්‍රත්
නික අඟුරු)

$$\angle OAC = 0 \text{ නම්}$$

$$\tan \theta = \frac{d}{\sqrt{a^2 - d^2}}$$

ප්‍රත්‍යක්ෂණය වන සමයේ T නම්

$$T = \frac{2\pi(a+d)}{\omega}$$

$$= \frac{2\pi}{\omega} \left(\frac{a}{2} + \tan^{-1} \frac{d}{\sqrt{a^2 - d^2}} \right)$$

$$= \frac{2\pi}{\omega} \left(\pi + 2 \tan^{-1} \frac{d}{\sqrt{2dh + d^2 - d^2}} \right)$$

$$= \frac{2\pi}{\omega} \left(\pi + 2 \tan^{-1} \frac{d}{\sqrt{2h}} \right)$$

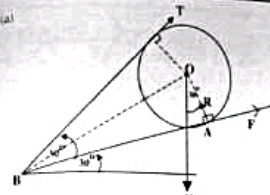
අඟුරු අඩු වෙමින් ප්‍රත්‍යක්ෂණය වන විට $\frac{2\pi}{\omega} \left(\frac{d}{2\sqrt{h}} \right)$ කල ප්‍රත්‍යක්ෂණයක්
වෙන වෙනස්.

$$\frac{2\pi}{\omega} \left(\pi + 2 \tan^{-1} \frac{d}{\sqrt{2h}} \right) \geq \frac{2\pi}{\omega} \left(\frac{d}{2\sqrt{h}} \right) \Rightarrow \tan^{-1} \frac{d}{\sqrt{2h}} \geq \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{d}{\sqrt{2h}} \geq 1 \Rightarrow \frac{h}{d} \leq \frac{1}{2}$$

$$\therefore \text{ලබා දී } \frac{h}{d} = \frac{1}{2}$$

05. (a)

ප්‍රවේගය v වේ. ප්‍රවේගය සමතුලිතතාවය සඳහා O වටා
භ්‍රමණය වෙයි.

$$F \times a = T \times a \quad \text{--- (i)}$$

A වටා භ්‍රමණය වෙයි.

$$W \times a \sin 30^\circ = T \times l \sin 75^\circ \times \sin 30^\circ$$

$$W = T \left(\frac{\sqrt{3}+1}{\sqrt{3}-1} \right) \left(\frac{\sqrt{3}+1}{\sqrt{3}+1} \right)$$

$$W = T \left(\frac{4+2\sqrt{3}}{2} \right)$$

$$T = \frac{W}{\frac{2+2\sqrt{3}}{2}}$$

$$T = W(2-\sqrt{3}) = F \text{ (i) දී අනුව)}$$

$$\angle B = R \times 4 \tan 75^\circ = W \times \sec 75^\circ \times \cos 45^\circ$$

$$R \frac{\sin 75^\circ}{\cos 75^\circ} = W \frac{1}{\cos 75^\circ} \times \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$R = \frac{W}{\sqrt{2} \sin 75^\circ} = \frac{W}{\sqrt{2} \cos 15^\circ}$$

ප්‍රවේගය සමතුලිතතාවය සඳහා $\frac{F}{R} \leq \mu$ වන විට,

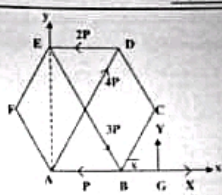
$$\frac{W(2-\sqrt{3})}{\frac{W}{\sqrt{2} \cos 15^\circ}} = \sqrt{2}(2-\sqrt{3}) \cos 15^\circ \leq \mu \text{ වන විට,}$$

(μ යනු සමතුලිතතාවය සඳහා වන)

(b) ප්‍රවේගය x හා y අක්ෂය සමාන්තරව වෙනස් වන විට,

$$X = -P - 2P + 3P \cos 60^\circ + 4P \cos 60^\circ$$

$$= \frac{P}{2}$$

$$T \cdot Y = 4P \cos 30^\circ - 3P \cos 30^\circ$$

$$= \frac{P \sqrt{3}}{2}$$

$$R = \sqrt{X^2 + Y^2} = P$$

R සමතුලිතතාවය සඳහා x අක්ෂය සමාන්තරව වෙනස් වන විට,

$$\tan \theta = \frac{Y}{X} = \sqrt{3} \Rightarrow \theta = 60^\circ$$

සමතුලිතතාවය සඳහා විස්තර AB සඳහා G හි දී සමතුලිතතාවය සඳහා
නම්, A වටා භ්‍රමණය වෙයි. ($BG = \frac{1}{2}$ අනුව නිවැරදි.)

$$2P \times 2a \cos 30^\circ - 3P \times a \sin 60^\circ = \frac{P \sqrt{3}}{2} (a+x)$$

$$x = 0 \text{ වන විට,}$$

(c) ප්‍රවේගය x හා y අක්ෂය සමාන්තරව වෙනස් වන විට, P, BC සමාන්තරව වෙනස්
වේ.

CB දිශාවට P වෙත ද, FE දිශාවට P වෙත ද
සමාන්තරව වෙනස් වන විට, $\angle B = R \times 4 \tan 75^\circ = W \times \sec 75^\circ \times \cos 45^\circ$
විට BC සමාන්තරව වෙනස් වන විට, $\angle B = R \times 4 \tan 75^\circ = W \times \sec 75^\circ \times \cos 45^\circ$
P සමතුලිතතාවය සඳහා සමතුලිතතාවය සඳහා, $\angle B = R \times 4 \tan 75^\circ = W \times \sec 75^\circ \times \cos 45^\circ$
FE දිශාවට P වෙත ද, $\angle B = R \times 4 \tan 75^\circ = W \times \sec 75^\circ \times \cos 45^\circ$
නම් සඳහා සමතුලිතතාවය සඳහා, $\angle B = R \times 4 \tan 75^\circ = W \times \sec 75^\circ \times \cos 45^\circ$
නම් සඳහා සමතුලිතතාවය සඳහා, $\angle B = R \times 4 \tan 75^\circ = W \times \sec 75^\circ \times \cos 45^\circ$

06. (a) ප්‍රවේගය O වෙත අඟුරු වෙත වෙනස් වන විට,

$$\therefore Y = 0$$

ආදර්ශ විසඳුම්

සංගණිත ගණිතමය සම්බන්ධතාවය සලකා P වටා ප්‍රතිශත නැවතීමක්.

$$R_1 \times 3a \cos \beta + Mg(ka - \frac{a}{\sqrt{3}}) \sin \beta - mg - 2a \cos \beta = 0$$

මෙහි R_1 හෝ D පෙළා සිට ගිණිම් ලබාදිය හැකි D පෙළා සිට සිටින සලකා සිට ගිණිම් සම්බන්ධතාවය ලැබෙන්නේ $P_1 > 0$ විය යුතුය.

මේ සලකා, $mg - 2a \cos \beta > Mg(ka - \frac{a}{\sqrt{3}}) \sin \beta$

$$2m > M \frac{(\sqrt{3}k - 1)}{\sqrt{3}} \tan \beta$$

$$2m > M \frac{(\sqrt{3}k - 1)}{\sqrt{3}} \times \frac{1}{2\sqrt{2}}$$

$$4\sqrt{6}m > M(\sqrt{3}k - 1)$$

04. B සිද්ධිය සිදුව ඇත්නම් දී ඇති වට A සිද්ධිය සිදුවීමේ සම්භාවිතාවය

$$P(B|A) = \frac{P(A \cap B)}{P(A)}$$

මෙහි $P(A) > 0$ වේ.

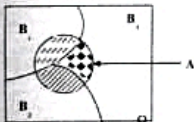
සලකා දුන් සම්බන්ධතාවය

$$P(C|A \cap B) = \frac{P(C \cap A \cap B)}{P(A \cap B)}$$

$$P(A) \cdot P(B|A) \cdot P(C|A \cap B) = P(A) \cdot \frac{P(B \cap A)}{P(A)} \cdot \frac{P(C \cap A \cap B)}{P(A \cap B)}$$

$$= P(A \cap B \cap C)$$

(මෙහි සම්භාවිතාව සිදුවන ලෙස ගිණිම් වේ.)

$$A = (B_1 \cap A) \cup (B_2 \cap A) \cup (B_3 \cap A)$$

$$P(A) = P((B_1 \cap A) \cup (B_2 \cap A) \cup (B_3 \cap A))$$

$$= P(B_1 \cap A) + P(B_2 \cap A) + P(B_3 \cap A)$$

∴ මෙහි $B_1 \cap A, B_2 \cap A, B_3 \cap A$ සිද්ධීන් අන්තර්ගත නොවන බැවින්

$$P(A) = P(B_1)P(A|B_1) + P(B_2)P(A|B_2) + P(B_3)P(A|B_3) \quad \text{--- (1)}$$

(අන්තර්ගත නොවන බැවින් දැක්වෙන්නේ)

$$P(B_i|A) = \frac{P(A \cap B_i)}{P(A)} \quad i = 1, 2, 3 \text{ සලකා}$$

$$= \frac{P(B_i)P(A|B_i)}{P(B_1)P(A|B_1) + P(B_2)P(A|B_2) + P(B_3)P(A|B_3)}$$

X_1 : වන සහනතා ($i = 1, 2, 3$) වරින් නැවතීම

Y_1 : වන සහනතා ($i = 1, 2, 3$) දැක්වූ නැවතීම

Z_1 : වන සහනතා ($i = 1, 2, 3$) සඳහා වැටීමේ සහනතාවය

$$P(X_1) = \frac{50}{100} = 0.5, \quad P(Y_1) = \frac{20}{100} = 0.2,$$

$$P(Z_1) = \frac{30}{100} = 0.3$$

(i) වන සහනතා සඳහා දැක්වූ සහනතාවය

$$= Z_1 Z_2 Z_3$$

වන සහනතා සඳහා දැක්වූ සහනතාවය

$$= P(Z_1 Z_2 Z_3)$$

$$= P(Z_1)P(Z_2)P(Z_3)$$

$$= 0.5 \times 0.3 \times 0.3 = 0.045$$

(ii) වන සහනතා සඳහා දැක්වූ සහනතාවය

$$= (X_1 \cap X_2 \cap X_3) \cup (Y_1 \cap Y_2 \cap Y_3) \cup (Z_1 \cap Z_2 \cap Z_3)$$

දෙක සම්භාවිතාවය

$$= P((X_1 \cap X_2 \cap X_3) \cup (Y_1 \cap Y_2 \cap Y_3) \cup (Z_1 \cap Z_2 \cap Z_3))$$

$$= P(X_1 \cap X_2 \cap X_3) + P(Y_1 \cap Y_2 \cap Y_3) + P(Z_1 \cap Z_2 \cap Z_3)$$

(∵ අන්තර්ගත නොවන බැවින් ගිණිම්)

$$= P(X_1)P(X_2)P(X_3) + P(Y_1)P(Y_2)P(Y_3) + P(Z_1)P(Z_2)P(Z_3)$$

(∵ ස්වායත්ත සිද්ධීන් බැවින්)

$$(0.5)^3 + (0.2)^3 + (0.3)^3 = 0.125 + 0.008 + 0.027$$

$$0.160 = \underline{0.16}$$

(iii) දෙකේ දැක්වූ සහනතාවය

$$= (X_1 \cap Y_1 \cap Y_2) \cup (Y_1 \cap X_2 \cap Y_2) \cup (Y_1 \cap Y_2 \cap X_2)$$

දෙක සම්භාවිතාවය

$$= P(X_1 \cap Y_1 \cap Y_2) + P(Y_1 \cap X_2 \cap Y_2) + P(Y_1 \cap Y_2 \cap X_2)$$

(අන්තර්ගත නොවන බැවින් දැක්වෙන්නේ)

$$= P(X_1)P(Y_1)P(Y_2) + P(Y_1)P(X_2)P(Y_2) + P(Y_1)P(Y_2)P(X_2)$$

$$= 0.5 \times 0.2 \times 0.2 + 0.2 \times 0.5 \times 0.2 + 0.2 \times 0.2 \times 0.5$$

$$= 3 \times 0.5 \times 0.2 \times 0.2$$

$$= 0.060$$

(iv) සියලුම සහනතා දැක්වූ සහනතාවය

$$(X_1 \cap Y_1 \cap Z_1) \cup (Y_1 \cap Z_1 \cap X_1) \cup (Z_1 \cap X_1 \cap Y_1)$$

දෙක සම්භාවිතාවය

$$= (0.5 \times 0.2 \times 0.3) + (0.2 \times 0.3 \times 0.5) + (0.3 \times 0.5 \times 0.2)$$

$$= 3 \times 0.5 \times 0.2 \times 0.3$$

$$= 0.090$$

A : දෙක සහනතා දැක්වූ සහනතාවය

(A : දෙක සහනතා දැක්වූ සහනතාවය)

$$P(A) = P((X_1 \cap Y_1 \cap Z_1) \cup (Y_1 \cap Z_1 \cap X_1) \cup (Z_1 \cap X_1 \cap Y_1))$$

$$= \frac{P(X_1 \cap Y_1 \cap Z_1) + P(Y_1 \cap Z_1 \cap X_1) + P(Z_1 \cap X_1 \cap Y_1)}{P(A)}$$

$$= \frac{P(X_1 \cap Y_1 \cap Z_1)}{P(A)}$$

($X_1 \cap Y_1 \cap Z_1 \cap A = X_1 \cap Y_1 \cap Z_1$)

$$= \frac{0.125}{0.16} = \frac{125}{160}$$

$$= \frac{25}{32} = 0.78125$$

(b) වන සහනතා දැක්වූ සහනතාවය

$$= \frac{0.008}{0.16} = \frac{1}{20}$$

$$= 0.05$$

(c) වන සහනතා සඳහා දැක්වූ සහනතාවය

$$= \frac{0.027}{0.16} = \frac{27}{160}$$

$$= 0.16875$$

මේ සලකා වන සහනතා සඳහා දැක්වූ සහනතාවය

$$= \frac{0.008 + 0.027}{0.16} = \frac{0.035}{0.16} = 0.21875$$

අනුපාතය

$$99. (a) \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 = \sum_{i=1}^n (x_i^2 - 2\bar{x}x_i + \bar{x}^2)$$

$$= \sum_{i=1}^n x_i^2 - 2\bar{x} \sum_{i=1}^n x_i + \sum_{i=1}^n \bar{x}^2$$

$$= \sum_{i=1}^n x_i^2 - 2\bar{x} \cdot n\bar{x} + n\bar{x}^2$$

$$= \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2$$

$$= \sum_{i=1}^n x_i^2 - 2\bar{x} \cdot n\bar{x} + n\bar{x}^2$$

$$= \sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2$$

එය 200

$$\sum_{i=1}^n x_i = 920$$

$$\sum_{i=1}^n x_i^2 = 5032$$

$$n = 200 \text{ බැවින්}$$

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

$$= \frac{1}{200} \times 920$$

$$= \frac{46}{10}$$

$$= \frac{1}{200} \sum_{i=1}^n x_i^2 - \bar{x}^2$$

$$= \frac{1}{200} \times 5032 - \left(\frac{46}{10}\right)^2$$

$$= 25.16 - 21.16 = 4$$

∴ සමස්ත අගයය

2

විගණක 30

$$\bar{y} = 4.4$$

$$s = 2.2$$

$$\therefore \text{විගණක}$$

$$\sum_{i=1}^n y_i = 88$$

$$= 50 \times 4.4$$

$$= 220$$

$$s = 4.4 = \frac{1}{50} \sum_{i=1}^n y_i^2 - \bar{y}^2$$

$$= \frac{1}{50} \sum_{i=1}^n y_i^2 - (4.4)^2$$

$$4.4 \times 50 = \sum_{i=1}^n y_i^2 - 19.36 \times 50$$

$$= \sum_{i=1}^n y_i^2 - 968$$

$$4.4 \times 50 + 968 = \sum_{i=1}^n y_i^2$$

$$= 1088$$

161

පාඨමාර්ග ගවේෂණය

$$\sum_{i=1}^n y_i^2 = 242 \times 50$$

$$= 1210$$

එළු 250 කැලණු වලට ලැබූ මෙහෙය x_i නම්,

$$\sum_{i=1}^{250} x_i = 920 + 220$$

$$= 1140$$

$$\therefore \bar{x} = \frac{1140}{250}$$

$$= 4.56$$

$$\text{එළු } x = \frac{1}{250} \sum_{i=1}^n x_i^2 - \bar{x}^2$$

$$= \frac{1}{250} [5032 + 1210] - (4.56)^2$$

$$= 24.968 - 20.7936 = 4.1744$$

$$\therefore \text{සම්මත අපරමය} = \sqrt{4.1744} \approx 2.04$$

(b) සුළු ලකුණ x ද, වර්ධනය ලකුණ y ද ගැනී වෙනි.
 a හා b නියත වීම, වෙනි වර්තනය.

$$y = a + bx \text{ --- (i) ගැනී වෙනි.}$$

$$\text{වෙනි, } \bar{y} = a + b\bar{x} \text{ --- (ii) වෙනි.}$$

$$\bar{x} = 45 \text{ ද, } \bar{y} = 50 \text{ ද, } x = 70 \text{ ද, } y = 80$$

දී සිටි ඇත.

$$\text{(i) හි } 50 = a + 45b \text{ --- (iii)}$$

$$\text{(ii) හි } 80 = a + 70b \text{ --- (iv)}$$

$$\text{(iii) හා (iv) වෙනිවෙන් } a = -4 \text{ හා } b = 1.2 \text{ සිටි ලැබේ.}$$

$$(i) \therefore \text{වෙනි වර්තනය } y = -4 + 1.2x \text{ වෙනි.}$$

(ii) වර්තනයේ අවම දක්වන අගය.

$$\text{Var } x = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 \text{ විය}$$

$$\text{Var } y = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2$$

$$= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (a + bx_i - (a + b\bar{x}))^2$$

$$= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n b^2(x_i - \bar{x})^2$$

$$= b^2 \cdot \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2$$

$$\therefore \text{සම්මත අපරම } y = bx \text{ (සම්මත අපරම } x)$$

$$\text{සම්මත අපරමය } y = 15 \text{ වැඩිත් හා } b = 1.2 \text{ වැඩිත්,}$$

$$15 = 1.2 \times (\text{අග } x)$$

$$\therefore \text{සුළු ලකුණ } (x) \text{ සම්මත අපරමය}$$

$$= \frac{15}{1.2} = 12.5$$

(iii) වර්තනයේ වෙනි ලකුණ වෙනි වර්තනය
 නම් $x = y$ විය යුතුය.

$$\therefore \text{(i) හි } x = a + bx$$

$$x = -4 + 1.2x$$

$$4 = 0.2x$$

$$x = 20$$

වර්තනයේ වෙනි ලද අවමය ලකුණ 2 නම්
 (i) හි

$$2 = -4 + 1.2x_{\text{max}} \Rightarrow x_{\text{max}} = 5$$

වැඩිම ලකුණ 92 නම්,

$$92 = -4 + 1.2x_{\text{max}} \Rightarrow x_{\text{max}} = 80$$
